

HUẤN LUYỆN HUẤN LUYỆN VIÊN THỰC HÀNH KHAI THÁC TÀI NGUYÊN GIÁO DỤC MỞ

LÊ TRUNG NGHĨA
VIỆN NGHIÊN CỨU, ĐÀO TẠO VÀ PHÁT TRIỂN
TÀI NGUYÊN GIÁO DỤC MỞ,
HIỆP HỘI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC CAO ĐẲNG VIỆT NAM

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0007-7683-7703>

Email: letrungnghia.foss@gmail.com; ngghialt@inoer.vn

Nội dung

1. Một vài văn bản gần đây liên quan đến TNGDM
2. Triết lý của Nguồn Mở và định nghĩa TNGDM
3. Cấp phép mở Creative Commons (CC)
4. Khung năng lực TNGDM cho Giảng viên
5. Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM

Tài liệu này mang giấy phép [Creative Commons Attribution v4.0](http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/).

Bạn được trao các quyền để sử dụng, chia sẻ, sao chép, phân phối, phân phối lại, áp dụng, pha trộn, tùy biến và xây dựng dựa trên các tư liệu của nó, kể cả thương mại hóa, miễn là bạn ghi nhận công (các) tác giả gốc ban đầu của tài liệu.

Một bản sao giấy phép này có tại: <http://creativecommons.org/licenses/by/4.0/>.

Một vài văn bản gần đây liên quan đến TNGDM

- Quyết định 1117/QĐ-TTg ngày 25/09/2023
- Kế hoạch 1919/KH-BGDĐT ngày 27/12/2024
- Luật Giáo dục Đại học, số 125/2025/QH15 ngày 10/12/2025:

Điều 26: Tổ chức đào tạo và cấp văn bằng, chứng chỉ. Khoản 8:

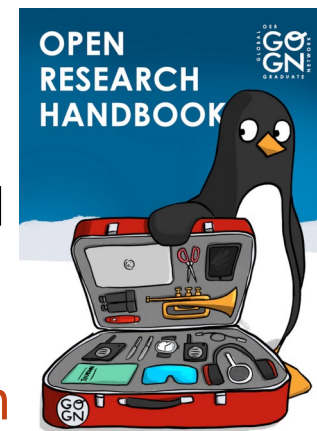
8. Bộ trưởng Bộ Giáo dục và Đào tạo ban hành quy chế đào tạo các trình độ của giáo dục đại học; quy định điều kiện triển khai các hình thức, phương thức đào tạo, chứng chỉ giáo dục đại học; mô hình giáo dục đại học số; khai thác, sử dụng tài nguyên giáo dục mở trong hoạt động giáo dục đại học.

Một số tham luận gợi ý triển khai các hoạt động cụ thể về TNGDM:

- Xây dựng nguồn tài nguyên giáo dục mở và vai trò của các trường đại học
- Các mô hình bền vững Tài nguyên Giáo dục Mở
- Gợi ý triển khai tài nguyên giáo dục mở tại các trường đại học

Dành cho các nghiên cứu sinh thạc sĩ/tiến sĩ về Giáo dục Mở/TNGDM

- Sổ tay Nghiên cứu Mở của Global OER - Graduate Network (GO-GN)
- Video các bài trình bày tại hội thảo của GO-GN, 24-26/02/2026, Hà Lan

Triết lý của Nguồn Mở

“Nếu tôi có một quả táo và bạn có một quả táo và chúng ta trao đổi táo cho nhau, thì tôi và bạn mỗi người vẫn sẽ có một quả táo. Nhưng nếu tôi có một ý tưởng và bạn có một ý tưởng và chúng ta trao đổi các ý tưởng đó cho nhau, thì mỗi người chúng ta sẽ có hai ý tưởng”

Bernard Shaw

Hữu hình: quả táo, mảnh đất, ngôi nhà, mỏ dầu, hòn đảo: **sẽ cạn kiệt**

Vô hình: ý tưởng, phần mềm, dữ liệu, tài nguyên dạng số: **sẽ luôn dư thừa**

Nguyên lý cộng lực để phát triển chỉ đúng khi có **VÔ HÌNH & MỞ!**

VÔ HÌNH & ĐÓNG cũng không có giá trị vì không có chia sẻ!

	MỞ	ĐÓNG
VÔ HÌNH	1	0
HỮU HÌNH	0	0

**Triết lý của nguồn mở so
với văn hóa vài ngàn năm
lịch sử của Việt Nam**

NGUYÊN LÝ CỘNG LỰC ĐỂ PHÁT TRIỂN = MỞ + VÔ HÌNH

Hình được Lê Trung Nghĩa tạo ra
Được cấp giấy phép CC BY 4.0 Quốc tế

I. DEFINITION AND SCOPE

1. Open Educational Resources (OER) are learning, teaching and research materials in any format and medium that reside in the public domain or are under copyright that have been released under an open license, that permit no-cost access, re-use, re-purpose, adaptation and redistribution by others.
2. Open license refers to a license that respects the intellectual property rights of the copyright owner and provides permissions granting the public the rights to access, re-use, re-purpose, adapt and redistribute educational materials.

Định nghĩa TNGDM - Open Educational Resources (OER) theo UNESCO, 2019

- TNGDM là **các tư liệu dạy, học và nghiên cứu** ở bất kỳ định dạng và phương tiện nào mà **nằm trong phạm vi công cộng (PVCC)** hoặc **có bản quyền đã được phát hành theo một giấy phép mở** cho phép những người khác **không mất chi phí** để truy cập, sử dụng lại, tái mục đích, tùy chỉnh và phân phối lại.
- **Giấy phép mở** tham chiếu tới giấy phép **tôn trọng các quyền sở hữu trí tuệ của người nắm giữ bản quyền** và đưa ra sự cho phép trao cho công chúng các quyền để truy cập, sử dụng lại, tái mục đích, tùy chỉnh và phân phối lại các tư liệu giáo dục.

Định nghĩa TNGDM theo UNESCO, 2019 -2

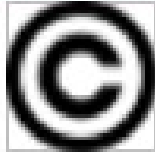
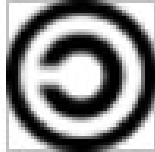

Định nghĩa TNGDM cho thấy:

- TNGDM được cấp phép mở là: (1) Có bản quyền!!! (2) Tôn trọng quyền sở hữu trí tuệ của người nắm giữ bản quyền!!! (3) Người sử dụng không mất tiền để truy cập, sử dụng lại, tái mục đích, tùy chỉnh, và phân phối lại tài nguyên đó.
- TNGDM nằm trong PVCC là: (1) khi hết thời hạn bảo hộ của **Luật SHTT (Điều 27)**; và/hoặc (2) Tác giả khước từ các quyền và hiến tặng tác phẩm vào PVCC. Cả 2 trường hợp: người sử dụng có quyền tự do không mất tiền để thực hiện 5 hành động trên và không cần phải hỏi thêm sự cho phép từ tác giả!!! **Xem thêm: Điều 34** - Thời hạn bảo hộ quyền liên quan; **Điều 43** - Quyền thuộc về công chúng; và **Điều 42** - Chủ sở hữu quyền của Nhà nước.
- **Lưu ý:** (1) Ứng dụng và phát triển TNGDM không đồng nghĩa với tất cả là miễn phí; và (2) Giảng viên cần được đền bù xứng đáng khi thiết kế/tạo lập TNGDM!

Cấp phép mở Creative Commons (CC) -1

1. Cấp phép mở và vấn đề sở hữu trí tuệ liên quan tới TNGDM

- **Cấp phép mở CC** là hành động của tác giả hoặc bên nắm giữ các quyền bản quyền **trao quyền trước một cách công khai cho bất kỳ ai** để sử dụng tác phẩm sáng tạo của họ **theo luật bản quyền**.
- Cấp phép mở là chế độ “Giữ lại một số quyền” (Some Rights Reserved)!, tương phản với chế độ “Giữ lại tất cả các quyền” (All Rights Reserved)!

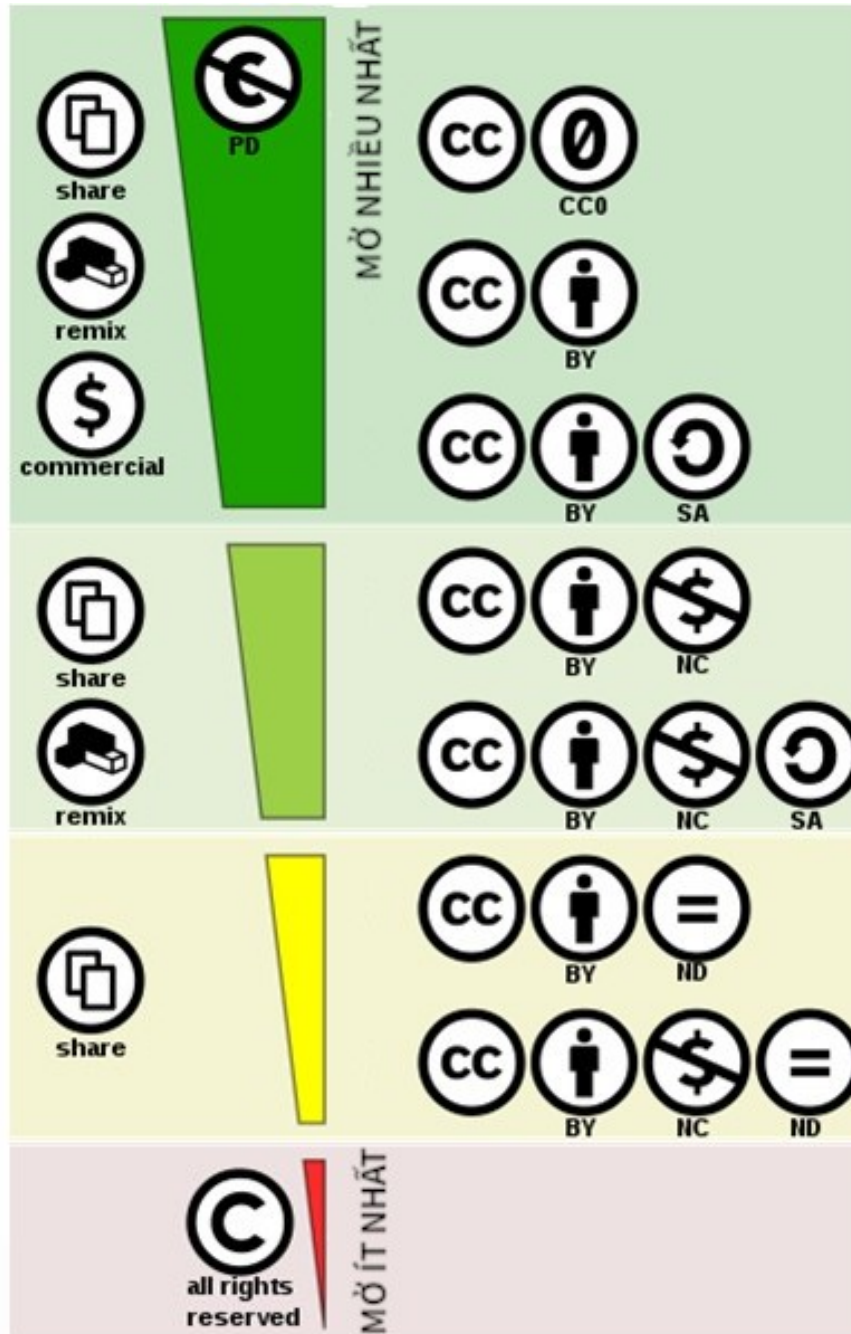
Chế độ quyền tác giả	Biểu tượng	Tuyên bố các quyền
Copyright		Giữ lại tất cả các quyền
Copyleft		Giữ lại tất cả những điều sai trái
Creative Commons		Giữ lại một số quyền

Các chế độ Quyền tác giả. UNESCO, 2015 [En, p.34] [Vi, tr.54]

2. Hệ thống giấy phép CC với TNGDM

-

Người khác chỉ có thể sao chép, phân phối, hiển thị và thể hiện các bản sao gốc của tác phẩm.

Cấp phép mở Creative Commons (CC) -3

Tên giấy phép (Việt - Anh)	Biểu tượng & Ký hiệu	Mô tả giấy phép, các quyền và nghĩa vụ của người sử dụng
Dấu phạm vi công cộng Public Domain Mark	 No Copyright	Dấu phạm vi công cộng được sử dụng để gắn cho một tác phẩm ở dạng kỹ thuật số khi số hóa tác phẩm gốc dạng tương tự (analog) của nó hiện đang nằm trong phạm vi công cộng và hết thời hạn bảo vệ của Luật sở hữu trí tuệ. Bạn được phép làm bất kỳ điều gì với tác phẩm đó.
CC Không CC Zero	 CC0	Đây là giấy phép đặc biệt. Tất cả các quyền được trao cho bạn. Tác phẩm nằm trong phạm vi công cộng. Bạn được phép làm bất kỳ điều gì với tác phẩm đó.
CC Ghi công CC Attribution	 CC BY	Bạn được phép chia sẻ (sao chép và phân phối lại tác phẩm trong bất kỳ phương tiện hay định dạng nào), tùy chỉnh (pha trộn, biến đổi, và xây dựng dựa vào tác phẩm đó vì bất kỳ mục đích gì, kể cả thương mại hóa), miễn là bạn thừa nhận ghi công đúng cho (các) tác giả.
CC Ghi công - Chia sẻ tương tự CC Attribution - ShareAlike	 CC BY-SA	Bạn được phép chia sẻ, tùy chỉnh, kể cả thương mại hóa, miễn là bạn thừa nhận ghi công đúng cho (các) tác giả, và tác phẩm phái sinh của bạn (nếu có) sẽ phải mang giấy phép giống như của tác phẩm gốc.
CC Ghi công - Phi thương mại CC Attribution - NonCommercial	 CC BY-NC	Bạn được phép chia sẻ, tùy chỉnh nhưng không được phép sử dụng tác phẩm vào các mục đích thương mại, và bạn luôn phải thừa nhận ghi công đúng cho (các) tác giả khi sử dụng tác phẩm đó.
CC Ghi công - Phi thương mại - Chia sẻ tương tự CC Attribution - NonCommercial - ShareAlike	 CC BY-NC-SA	Bạn được phép chia sẻ, tùy chỉnh nhưng không được phép sử dụng tác phẩm vào các mục đích thương mại, tác phẩm phái sinh của bạn (nếu có) sẽ phải mang giấy phép giống như của tác phẩm gốc và bạn luôn phải thừa nhận ghi công đúng cho (các) tác giả khi sử dụng tác phẩm đó.
CC Ghi công - Không phái sinh CC Attribution - NoDerivatives	 CC BY-ND	Bạn được phép chia sẻ, dù cho các mục đích thương mại hay phi thương mại, nhưng bạn không được sửa đổi tác phẩm, và bạn luôn phải thừa nhận ghi công đúng cho (các) tác giả khi sử dụng tác phẩm đó.
CC Ghi công - Phi thương mại - Không phái sinh CC Attribution - NonCommercial - NoDerivatives	 CC BY-NC-ND	Bạn được phép chia sẻ, nhưng không được sử dụng cho các mục đích thương mại, cũng không được sửa đổi tác phẩm, và bạn luôn phải thừa nhận ghi công đúng cho (các) tác giả khi sử dụng tác phẩm đó.

Cấp phép mở Creative Commons (CC) -4

3. Số lượng các tác phẩm được cấp phép mở CC hết năm 2022: **2,5 tỷ tác phẩm**

4. Các lớp giấy phép CC và việc máy đọc được

Three “Layers” Of Licenses

Giấy phép CC có 3 lớp:

- **Legal Code:** Dành cho các luật sư
- **Human Readable:** Con người đọc được
- **Machine Readable:** Máy đọc được theo ngôn ngữ thể hiện quyền - REL (Right Expression Language) → điều giải thích vì sao tài nguyên được cấp phép mở CC để máy hiểu được!

 <p>This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.</p>	<pre>
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.</pre>
Cấp phép mở CC Người đọc được!	Cấp phép mở CC theo Ngôn ngữ Thể hiện Quyền - REL (Rights Expression Language): Máy đọc được!

Cấp phép mở Creative Commons (CC) -5

5. Công cụ chọn/sinh giấy phép CC và việc thừa nhận ghi công cho tác giả

▼ Chọn giấy phép cho tác phẩm

LICENSE CHOOSER

- Do you know which license you need?
☒ Yes
☐ No
- Which license do you need?
 License
- Attribution details (optional)
 This helps others attribute your work to you, and fills in machine-readable code.
 Title of work

 Creator of work

 Link to work

 Link to Creator Profile

 Year of creation

▼ Sinh giấy phép khi trộn 2 tác phẩm

	PUBLIC DOMAIN	PUBLIC DOMAIN	CC BY	CC BY SA	CC BY NC	CC BY ND	CC BY NC SA	CC BY NC ND
PUBLIC DOMAIN	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
PUBLIC DOMAIN	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
CC BY	✓	✓	✓	✓	✓	✗	✓	✗
CC BY SA	✓	✓	✓	✓	✗	✗	✗	✗
CC BY NC	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✗
CC BY ND	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗
CC BY NC SA	✓	✓	✓	✗	✓	✗	✓	✗
CC BY NC ND	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗	✗

**Thực hành ghi công với
nhiều thông tin hơn TASL**

Thực hành ghi công tốt nhất: TASL

- **T**itle - Tiêu đề (Tên) của tác phẩm
- **A**uthor - Tác giả của tác phẩm
- **S**ource - Nguồn của tác phẩm: Liên kết tới tác phẩm
- **L**icense - Giấy phép của tác phẩm: Tên + Liên kết tới giấy phép

6. Ví dụ về Cấp phép Mở CC cho các ấn phẩm mới trên trực tuyến của WIPO

Except for some content published under more restrictive terms, new WIPO online publications and other online content are issued under an [Attribution 4.0 International CC license \(CC BY 4.0\)](#). This allows anyone to reproduce, distribute, adapt, translate and publicly perform content published online under WIPO's name, without explicit permission, provided that such use is accompanied by an acknowledgement that WIPO is the source, and clearly indicates if changes are made to the original content.

*“Ngoại trừ vài nội dung được xuất bản theo các điều khoản hạn chế hơn, các xuất bản phẩm mới trên trực tuyến và các nội dung trên trực tuyến khác của WIPO được phát hành theo **giấy phép CC BY 4.0 Quốc tế**. Điều này cho phép bất kỳ ai tái tạo lại, phân phối, tùy chỉnh, dịch và trình bày công khai nội dung được xuất bản trên trực tuyến dưới tên của WIPO, không cần sự cho phép rõ ràng, miễn là sử dụng như vậy đi với sự thừa nhận ghi công WIPO là nguồn, và chỉ rõ nếu có những thay đổi đối với nội dung gốc ban đầu.”*

Chính sách Truy cập Mở của WIPO [\[En\]](#) [\[Vi\]](#) từ tháng 11/2016 sử dụng các giấy phép Creative Commons cho các Tổ chức Liên Chính phủ - IGO (Intergovernmental Organizations) [\[En\]](#) [\[Vi\]](#).

7. Chứng chỉ CC cho các nhà giáo dục, thủ thư hàn lâm, và văn hóa mở, **En - Vi**

Bài 1: Creative Commons là gì?

Bài 2: Luật bản quyền

Bài 3: Cấu trúc của giấy phép CC

Bài 4: Sử dụng các giấy phép CC và
các tác phẩm được cấp phép CC

Bài 5: CC cho các nhà giáo dục

Bài 5: CC cho các thủ thư hàn lâm

Bài 5: CC cho Văn hóa Mở

8. Kiểm tra kiến thức của bạn về CC với trò chơi: **Giấy phép CC nào là đúng?**

Cấp phép mở Creative Commons (CC) -8

9. Cấp phép mở và đầu ra của các mô hình/ứng dụng/hệ thống AI

Báo cáo về **Bản quyền và AI** của Văn phòng Bản quyền Hoa Kỳ, **Phần 2, trang 10**:

Where AI merely assists an author in the creative process, its use does not change the copyrightability of the output. At the other extreme, if content is entirely generated by AI, it cannot be protected by copyright.

“Trong khi AI chỉ hỗ trợ tác giả trong quá trình sáng tạo, việc sử dụng AI không làm thay đổi khả năng bảo vệ bản quyền của sản phẩm. Ở thái cực ngược lại, **nếu nội dung hoàn toàn do AI tạo ra, thì nội dung đó không thể được bảo vệ bản quyền.**”

David Wiley (2023): *AI, Thiết kế hướng dẫn, và OER*:

“Theo Văn phòng Bản quyền Hoa Kỳ, **đầu ra từ các chương trình như ChatGPT hoặc Stable Diffusion không đủ điều kiện để được bảo vệ bản quyền.**”

Trừ khi có điều gì đó khá nghiêm trọng xảy ra:

“Đầu ra của các chương trình AI tạo sinh sẽ tiếp tục được chuyển ngay vào phạm vi công cộng. Do đó, chúng sẽ là TNGDM theo định nghĩa chung”

Cấp phép mở Creative Commons (CC) -9

9. Cấp phép mở và đầu ra của các mô hình/ứng dụng/hệ thống AI

Hướng dẫn nghiên cứu của khoa về ChatGPT và các công cụ AI của trường Cao đẳng Cộng đồng Tiderwater: Lưu ý khi thừa nhận ghi công những gì do AI tạo ra: “Tài nguyên Giáo dục Mở trong thư viện” của Nguyễn Văn A được cấp giấy phép CC BY 4.0, ngoại trừ những nơi có ghi chú hoặc nội dung tương tự như “Tất cả hình ảnh đều do Meta AI tạo ra và thuộc phạm vi công cộng thông qua CC0”.

Lưu ý:

- Luật SHTT của Việt Nam chưa có điều khoản nào về tài liệu do AI tạo ra!
- Theo định nghĩa TNGDM, các tài liệu nằm trong PVCC là TNGDM!

10. Tạo lời nhắc đầu vào cho AI như là TNGDM

- Lời nhắc là thông tin đầu vào bạn đưa vào hệ thống AI để có được kết quả cụ thể, nó nên được cấp phép mở để trở thành TNGDM, cho phép bất kỳ ai không mất tiền để truy cập, sử dụng lại, tái mục đích, tùy chỉnh và phân phối lại nó.
- Vài gợi ý khi thiết kế lời nhắc: (1) Lời nhắc hiệu quả cho AI: Những điều cơ bản; (2) 12 thực hành và gợi ý tốt nhất khi thiết kế lời nhắc; và (3) Hướng dẫn nghiên cứu của khoa về ChatGPT và các công cụ AI; (4) Hướng dẫn 18 kỹ thuật lời nhắc.

11. Quan hệ giữa AI tạo sinh và TNGDM

Lời nhắc đầu vào

Chương trình - Ứng dụng
- Công cụ AI tạo sinh

Kết quả đầu ra

Lời nhắc tinh xảo do con người tạo ra nên được cấp phép mở, ví dụ như các giấy phép Creative Commons, để trở thành TNGDM để bất kỳ ai cũng có quyền không mất tiền để truy cập, sử dụng lại, tái mục đích, tùy chỉnh và phân phối lại chúng theo định nghĩa TNGDM trong Khuyến nghị TNGDM 2019 của UNESCO.

.V.V.

Kết quả đầu ra từ AI tạo sinh không đủ điều kiện để được bảo vệ bản quyền; chúng là Tài nguyên Giáo dục Mở (TNGDM) nằm trong phạm vi công cộng theo định nghĩa TNGDM trong Khuyến nghị TNGDM 2019 của UNESCO, đã được 193 quốc gia thành viên thông qua ngày 25/11/2019.

Các sửa đổi bổ sung của phiên bản V3.0 so với phiên bản V2.0

Các sửa đổi bổ sung của phiên bản V3.0	... so với phiên bản V2.0
Chương 1. Triết lý của nguồn mở	
Chương 2. Khuyến nghị TNGDM 2019 của UNESCO	
2.3. Các khái niệm mới liên quan đến TNGDM	BS: Toàn bộ nội dung
Chương 3. Cấp phép mở và hệ thống giấy phép mở CC	
3.10. Đầu ra của AI tạo sinh như là TNGDM trong PVCC	BS: Toàn bộ nội dung
3.11. Tạo lời nhắc đầu vào cho AI tạo sinh như là TNGDM	BS: Toàn bộ nội dung
3.12. Tín hiệu CC: Khế ước xã hội mới trong kỷ nguyên AI	BS: Toàn bộ nội dung
Chương 4. Khung năng lực TNGDM	
Tổng quan KNL TNGDM	BS: cơ sở để xây dựng KNL TNGDM V3.0 BS: Bảng 4.1. So sánh các phiên bản KNL... SDBS: Hình 4.1. KNL TNGDM cho GV V3.0 BS: thông tin các sự kiện gần đây về TNGDM
L1.2. Liệt kê các cột mốc lịch sử của TNGDM	BS: toàn bộ lĩnh vực năng lực
L7. AI trong ứng dụng và phát triển TNGDM	BS: toàn bộ năng lực
L7.1. Hiểu AI trong ứng dụng và phát triển TNGDM	BS: toàn bộ năng lực
L7.2. Thực hành AI trong ứng dụng & phát triển TNGDM	BS: toàn bộ năng lực
Chương 5. Phát triển TNGDM bền vững	
5.3 Các mô hình bền vững TNGDM	BS: nội dung về tính bền vững của web mở
Chương 6. Tương lai của TNGDM	

BS: Bổ sung; SDBS: Sửa đổi & Bổ sung;

Tháng 11/2025: Khung năng lực TNGDM cho giảng viên V3.0: 19 năng lực trong 7 lĩnh vực: L1. Làm quen với TNGDM; L2. Tìm kiếm TNGDM; L3. Sử dụng TNGDM; L4. Tạo lập TNGDM; L5. Chia sẻ TNGDM; L6. Sự phạm được TNGDM xúc tác; và L7. AI trong ứng dụng và phát triển TNGDM, trong đó **L7 là lĩnh vực mới** so với **V2.0 - năm 2024** (17 năng lực trong 6 lĩnh vực), trong đó L6 là lĩnh vực mới so với **V1.0 - năm 2023** (15 năng lực trong 5 lĩnh vực).

Khung năng lực (KNL) TNGDM cho Giảng viên -2

L6: Sư phạm được TNGDM xúc tác

- **Sư phạm được TNGDM** có thể được xem là **một nhánh của Sư phạm Mở**.
- **Bối cảnh**: Sư phạm Mở có nhiều định nghĩa khác nhau! (**Khung**, tr. 104-107)
- **Định nghĩa**: Sư phạm được TNGDM xúc tác là tập hợp các hoạt động giảng dạy và học tập **chỉ khả thi hoặc thực tế** trong bối cảnh của **các quyền 5R** đặc trưng của TNGDM – **David Wiley**. **Các quyền (miễn phí) 5R** gồm:

Retain - Giữ lại: Tạo lập, sở hữu, và kiểm soát bản sao cá nhân nội dung (ví dụ, tải nội dung xuống và giữ bản sao của riêng bạn)

Reuse - Sử dụng lại: Sử dụng nội dung ở dạng không bị sửa đổi của nó (ví dụ, trên trang web, trong bài thuyết trình, trong lớp học)

Revise - Sửa lại: Tùy chỉnh, tinh chỉnh, sửa đổi, cải tiến, hoặc thay đổi nội dung (ví dụ, dịch sang một ngôn ngữ khác)

Remix - Phối lại: Kết hợp nội dung gốc hoặc nội dung được sửa lại với TNGDM khác để tạo ra thứ gì đó mới (ví dụ, tạo một bản kết hợp/phối lại)

Redistribute - Phân phối lại: Chia sẻ các bản sao nội dung gốc, nội dung được sửa lại, hoặc nội dung được kết hợp/phối lại của bạn với những người khác.

The 5R Permissions of OER

Retain

- Make, own, and control copies of the content.

Reuse

- Use the content in a variety of ways.

Revise

- Adapt, adjust, modify, improve, or alter the content.

Remix

- Combine the original or revised content with other OER to create something new.

Redistribute

- Share copies of the original content, revisions, remixes with others.

...without
permission.

... không cần
xin phép.

Source: <http://lumenlearning.com/about-oer/>

- **David Wiley**: Sử dụng TNGDM tương tự như cách chúng ta sử dụng sách giáo khoa thương mại là giống như việc bắt lái máy bay với tốc độ của ô tô → vô cùng lãng phí. TNGDM có các quyền **miễn phí** 5R, còn sách giáo khoa thương mại thì không! → **Cần loại bỏ các bài tập chỉ sử dụng một lần** (Disposable Assignments) **bằng các bài tập tái tạo lại được** (Renewable)!

Khung năng lực (KNL) TNGDM cho Giảng viên -4

L6: Sư phạm được TNGDM xúc tác

- **Thu hút sinh viên tận dụng các quyền 5R của TNGDM** để mở rộng và cải thiện chúng cho bản thân họ, bạn bè của họ và sinh viên các khóa học sau: 8 bước cụ thể cùng các ví dụ về bài tập tái tạo lại được. **Khung, tr. 109-111.**
- **Về mặt pháp lý**, mức độ “MỞ” của TNGDM tùy thuộc vào giấy phép CC nào được gắn với nó.
- **Về mặt kỹ thuật**, mức độ “MỞ” của TNGDM tùy thuộc vào **Khung ALMS**, với:
 - A**ccess to Editing Tools - Quyền truy cập tới công cụ soạn thảo;
 - L**evel of Expertise Required - Mức độ chuyên môn bắt buộc phải có;
 - M**eaningfully Editable - Chỉnh sửa có ý nghĩa
 - S**elf-Sourced - Tự cấp nguồn

Xem **Khung, tr. 112-113** để biết thêm chi tiết. Ví dụ:

A: Có cần hệ điều hành hoặc trình soạn thảo cụ thể để tạo TNGDM?

L: Người khác có cần kỹ năng đặc biệt để sửa/phối lại TNGDM của bạn?

M: TNGDM có nên ở định dạng PDF - không sửa được - hay không?

S: TNGDM tốt nhất nếu không cần phải chuyển đổi định dạng!

L6: Sư phạm được TNGDM xúc tác

16 ví dụ cho giảng viên (tr. 118-120) và 7 ví dụ cho sinh viên (tr. 114-117).

Giảng viên thực hành Sư phạm được TNGDM xúc tác. **Khung, tr. 110-112**

- Giảng viên định hướng, không ép buộc, cho sinh viên tham gia các hoạt động 5R đối với các bài tập tái tạo lại được.
- Giảng viên tự xác định bài tập giao cho sinh viên có là Sư phạm được TNGDM xúc tác hay không bằng việc trả lời 4 câu hỏi như trong 4 cột tương ứng của bảng sau:

	Học sinh tạo ra một chế tác	Chế tác đó có giá trị vượt ra khỏi việc hỗ trợ học tập của người tạo ra nó	Chế tác được làm thành công khai	Chế tác được cấp phép mở
Bài tập dùng một lần	X			
Bài tập xác thực	X	X		
Bài tập của chủ nghĩa xây dựng	X	X	X	
Bài tập có thể tái tạo lại được	X	X	X	X

- Ví dụ: Học sinh được giao sửa tài nguyên trên **Wikipedia**, nơi có nhiều người xem.

Sinh viên thực hành Sư phạm được TNGDM xúc tác. **Khung, tr. 120-122**

- Mục đích chính của việc tham gia các hoạt động 5R của sinh viên là để họ trở thành các nhà sáng tạo/nhà sản xuất kiến thức, chứ không chỉ là những người tiêu dùng thụ động kiến thức, bằng cách đó vừa phục vụ cho mục đích học tập của chính họ, vừa đóng góp và làm lợi cho xã hội và những người học khác.

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -1

Một số thông tin hữu ích cho việc thực hành khai thác TNGDM

- Số lượng các tài nguyên được cấp phép CC **hết năm 2022**: hơn **2,5 tỷ**. Một số hub: OERCommons; State of the Commons 2017; OER in TVET; CCCOER; europeana; NIH; CK-12; Gutenberg; PheT Colorado; Software Heritage; Open Library (UNCEF / Vi).
- Công cụ tìm kiếm, cả toàn văn và theo trường dữ liệu, và **nâng cao chung/cho ảnh**.
- Một số trang liệt kê các công cụ tạo lập, sửa đổi, tùy chỉnh, phối lại TNGDM, ví dụ: **ĐH Empire** Bang New York, **Thư viện ĐH Texas**; hoặc **phân biệt TNGDM với MOOC**.
- Những điều cần tránh khi làm việc với TNGDM: **Open Washing / Wrapping** (tr.260)
- Tìm kiếm/Sử dụng/Tạo lập TNGDM với **tiêu chuẩn/định dạng mở**, tiêu chuẩn **FAIR**.
- Năng lực TNGDM là không thể thiếu cho **Giáo dục Mở & Khoa học Mở** vì: (1) **TNGDM là nền tảng của Giáo dục Mở**; và (2) TNGDM là 1 trong 5 thành phần của Kiến thức Khoa học Mở - Một trong bốn **trụ cột của Khoa học Mở (UNESCO)**

The foundation of Open Education is Open Educational Resources (OER), which are teaching, learning, and research resources that are free of cost and access barriers, and which also carry legal permission for open use. Generally, this permission is granted by use of an open license (for example, **Creative Commons licenses**) which allows anyone to freely use, adapt and share the resource—anytime, anywhere. “Open” permissions are typically defined in terms of the “5R’s”: users are free to Retain, Reuse, Revise, Remix and Redistribute these educational materials.

Theo <https://sparcopen.org/open-education/>

Hình do Lê Trung Nghĩa tùy chỉnh từ tài liệu
Khuyến nghị Khoa học Mở của UNESCO

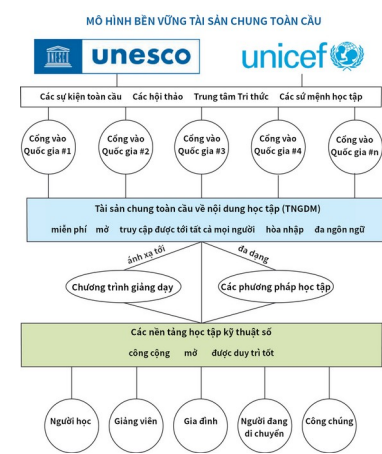
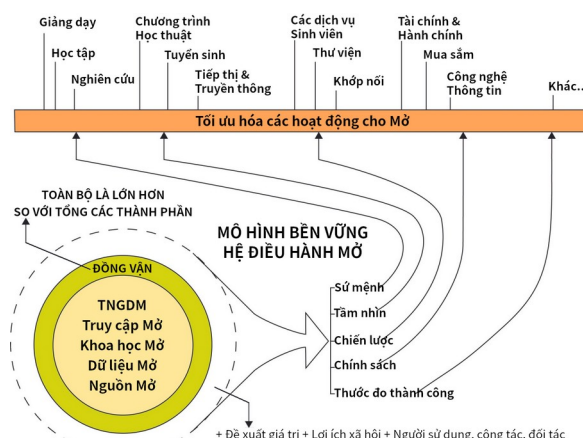
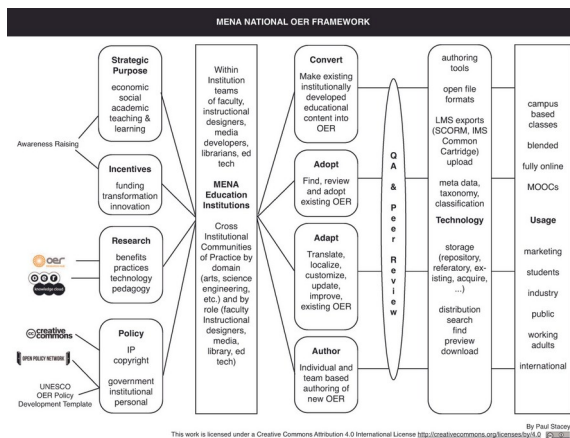
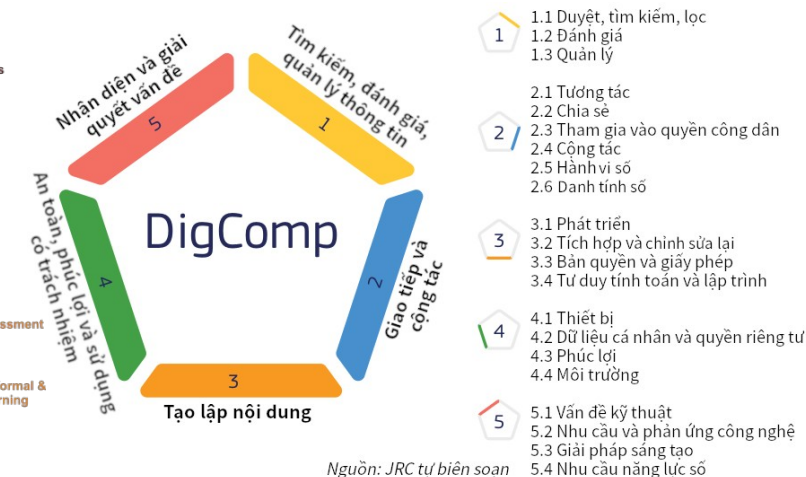
Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -2

Một số thông tin hữu ích cho việc thực hành khai thác TNGDM

- Năng lực TNGDM **không thể thiếu** cho chuyển đổi số với **các khung năng lực số!**

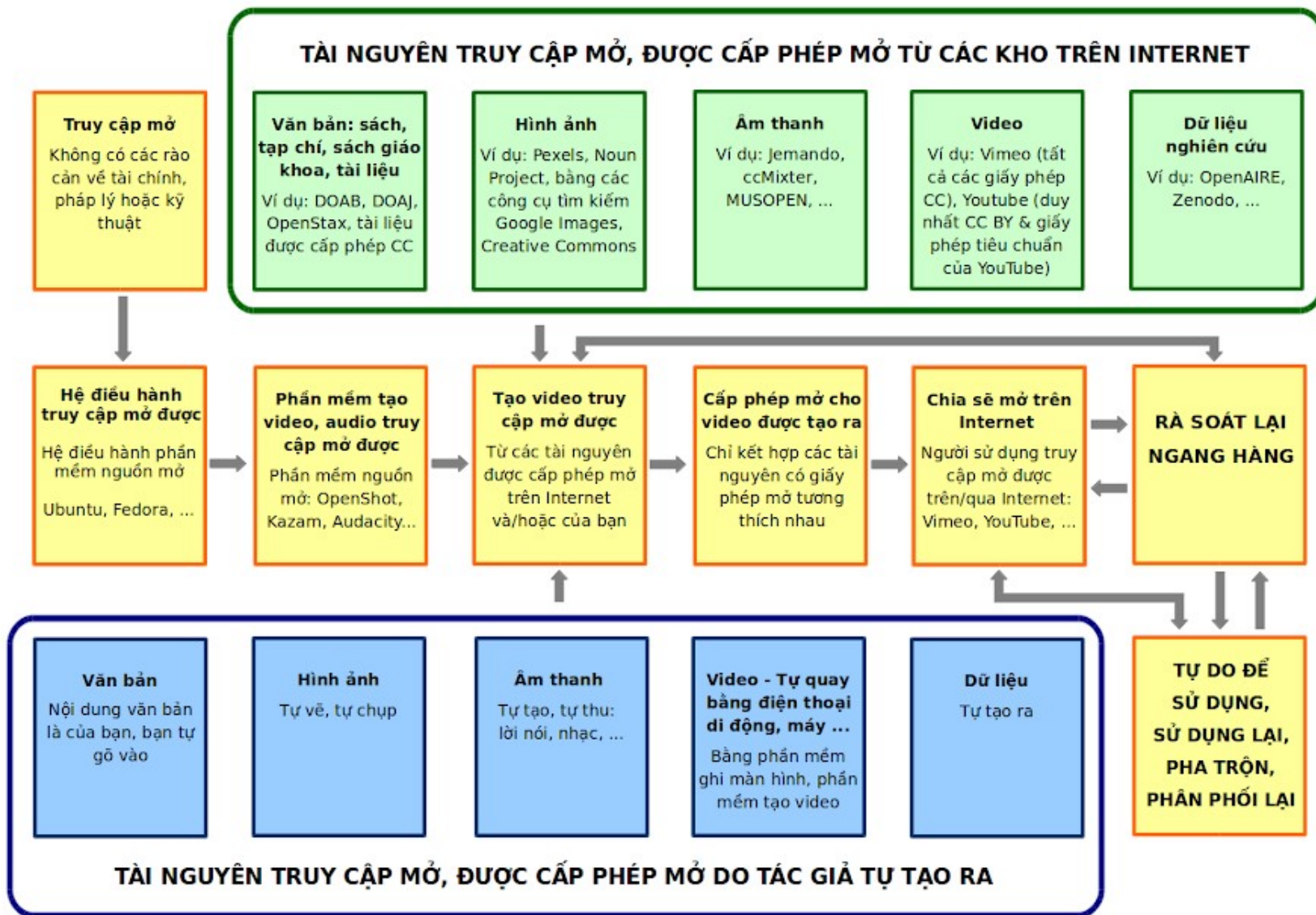
- Năng lực TNGDM là **không thể thiếu** để chuyển đổi số đối với bất kỳ cơ sở giáo dục nào và có trong bất kỳ **khung năng lực số** nào của châu Âu.

- **Quyết định 1117/QĐ-TTg**, 25/09/2023: Phê duyệt Chương trình xây dựng **mô hình** nguồn tài nguyên giáo dục mở trong giáo dục đại học → **Mô hình bền vững** TNGDM.

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -3

1. Cấp phép Mở và gợi ý thừa nhận ghi công cho tác giả bằng **công cụ chọn giấy phép**.
2. Thực hành các kỹ năng tìm kiếm, sử dụng, tạo lập, chia sẻ TNGDM thông qua việc thực hiện **Lược đồ: Tạo video Truy cập mở sạch bản quyền**

Các PMTDNM tạo nên hệ thống không có rào cản về tài chính, pháp lý & kỹ thuật! - Đáp ứng các yêu cầu của Giáo dục Mở!

Hiện đang có rất nhiều hệ điều hành **GNU/Linux**

Tìm kiếm các PMTDNM bằng việc sử dụng cụm từ **Linux Equivalent**

Lược đồ:

Tạo video Truy cập Mở sạch bản quyền!

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -4

TÀI NGUYÊN TRUY CẬP MỞ, ĐƯỢC CẤP PHÉP MỞ TỪ CÁC KHO TRÊN INTERNET

Văn bản: sách, tạp chí, sách giáo khoa, tài liệu Ví dụ: DOAB, DOAJ, OpenStax, tài liệu được cấp phép CC	Hình ảnh Ví dụ: Pexels, Noun Project, bằng các công cụ tìm kiếm Google Images, Creative Commons	Âm thanh Ví dụ: Jemando, ccMixer, MUSOPEN, ...	Video Ví dụ: Vimeo (tất cả các giấy phép CC), Youtube (duy nhất CC BY & giấy phép tiêu chuẩn của YouTube)	Dữ liệu nghiên cứu Ví dụ: OpenAIRE, Zenodo, ...
---	---	--	---	---

Nguyên tắc: (1) Tiếng Anh/Tiếng Việt; (2) Kiểm tra giấy phép CC của tài liệu; (3) Chỉ tải về tài liệu được cấp phép CC! (4) Mở tài khoản để tải về/tải lên.

- Hình ảnh: [CC Search_BrE](#); [Google Images](#) (gốc); [Noun Project](#) (gốc); [FlickrCC](#); [Europeana](#);
- Video: [YouTube](#) (tiếng Việt); [Vimeo](#) ([Vimeo Creative Commons](#)) - tài khoản!
- Âm thanh: [YouTube](#); [MUSOPEN](#) - [bản nhạc](#) và [bài nhạc](#) (gốc); [ccMixer](#) (gốc);
- Văn bản: sách_giáo khoa, tạp chí, khóa học: [OpenStax](#) (gốc, người dùng); [Libretexts](#); [Open Textbook Library](#); [BCcampus](#); [EdtechBooks](#); [GDL](#); [DOAB](#) (gốc); [DOAJ](#) (gốc); [ROAR](#); [Lumen Learning_Courses](#); Unpaywall với [Peerj](#), [SciPost](#), [Medrxiv](#), [Biorxiv](#), [ResearchGate](#), [Research Preprints Server List](#)

Phần cứng (nguồn) mở: [NIH 3D Print Exchange](#); [Makerbot Thingiverse](#); [OSMS](#); [SparkFun](#); [Arduino_ToS\(5-6\)](#); [Open-Source Hardware](#); [Open-source hardware projects](#);

- Dữ liệu mở: [Zenodo](#) (gốc), [OpenAIRE](#) (gốc), [EU OD Portal](#); [URI & 5stars](#); [URI docs](#).

Chỉ dẫn khai thác các tài nguyên được cấp phép mở trên [wikihow.vn](#)

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -5

1. Văn bản:

- **LibreOffice**: (soạn thảo văn bản) + **Writer2ePub** (làm sách điện tử)
- **wikihow.vn** (tạo & sửa văn bản trực tiếp trong ứng dụng trên Internet)

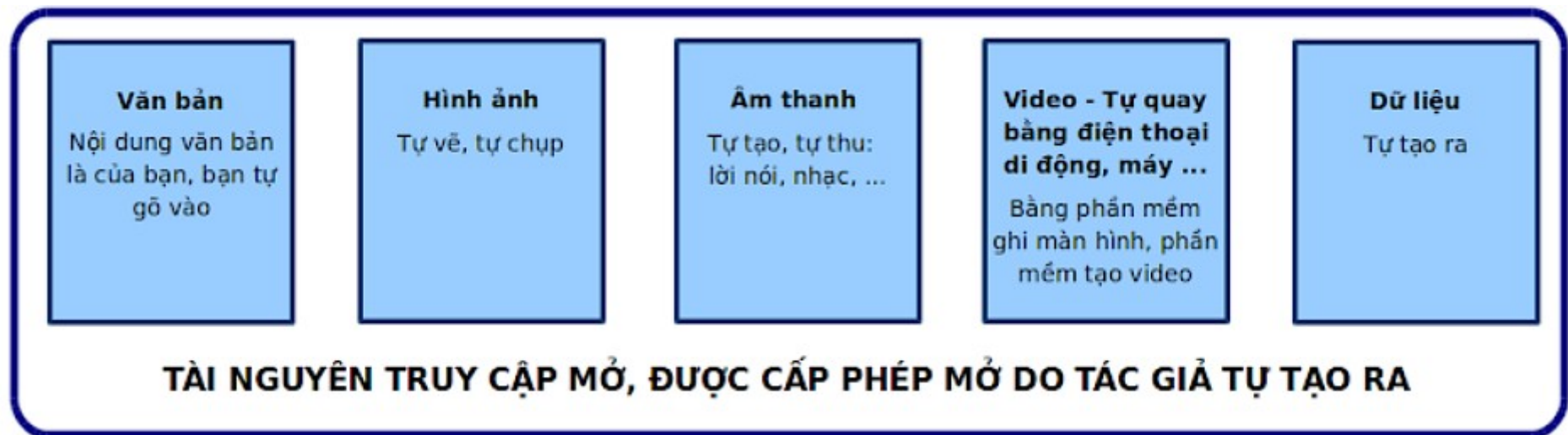
2. Hình ảnh:

- **ScreenShot** (chụp màn hình)
- **GIMP** (soạn thảo ảnh)

3. Âm thanh: **Audacity** (soạn thảo âm thanh)

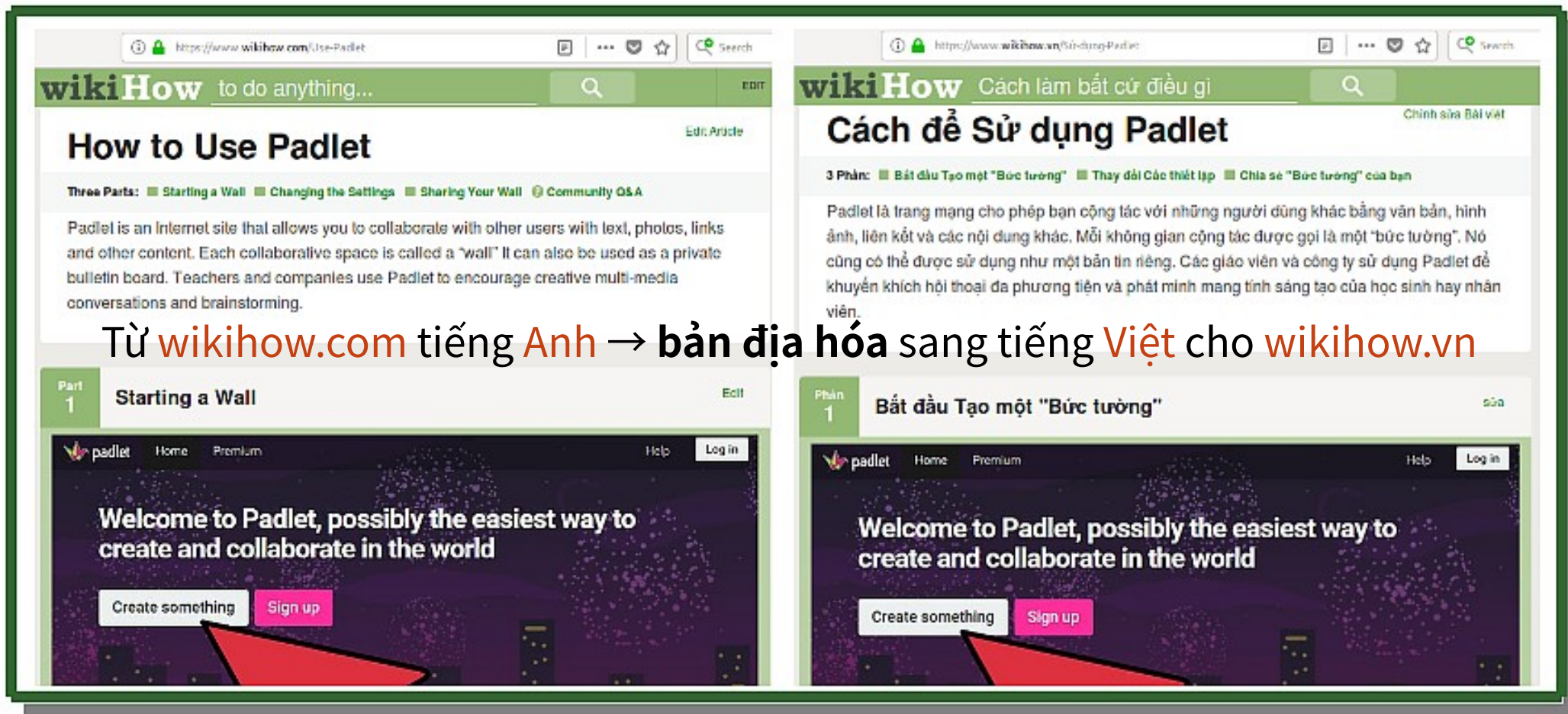
4. Video:

- **Kazam & Vokoscreen**: Ghi lại màn hình
- **OpenShot**: (soạn thảo video)

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -6

Bản địa hóa TNGDM tiếng nước ngoài

The image displays two side-by-side screenshots of a wikiHow article titled "How to Use Padlet" (English) and "Cách để Sử dụng Padlet" (Vietnamese). The English version on the left shows the article's structure with three parts: "Starting a Wall", "Changing the Settings", and "Sharing Your Wall". The Vietnamese version on the right shows the same article translated into Vietnamese, with the title "Cách để Sử dụng Padlet" and the first part "Bắt đầu Tạo một 'Bức tường'". Both versions include a description of Padlet as a collaborative online space and a screenshot of the Padlet website interface. A red arrow points from the English version to the Vietnamese version, indicating the translation process.

Từ [wikihow.com](https://www.wikihow.com/Use-Padlet) tiếng Anh → bản địa hóa sang tiếng Việt cho [wikihow.vn](https://www.wikihow.vn/Sử-dụng-Padlet)

Với hệ thống các trang wikiHow, bạn có thể:

1. Tìm kiếm và sử dụng các TNGDM (16 ngôn ngữ)
2. Tạo lập, tùy biến và sửa đổi các TNGDM (nếu bạn có quyền)

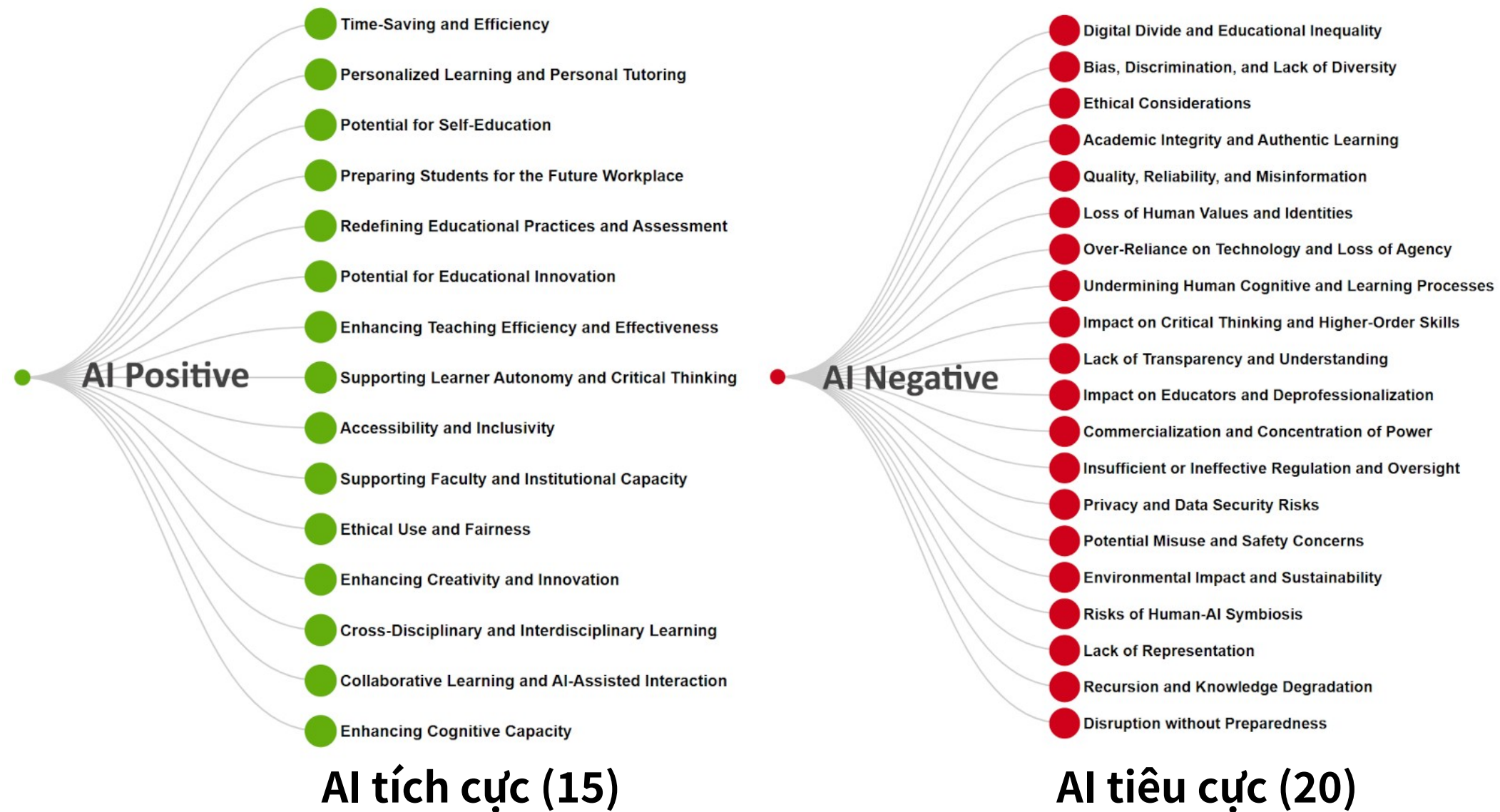
Lưu ý: Bạn cần được huấn luyện để viết được bài trên [wikihow.vn](https://www.wikihow.vn)!

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -7

TNGDM được tạo ra từ AI tạo sinh. Lưu ý: AI tích cực và AI tiêu cực

- **OPEN PRAXIS** (2024): ‘*Tuyên ngôn về giảng dạy và học tập trong thời đại AI tạo sinh: Quan điểm tập thể quan trọng để điều hướng tương lai tốt hơn*’:

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -8

TNGDM được tạo ra từ AI tạo sinh

- Rất nhiều công cụ AI (ví dụ 50 công cụ AI) giúp tạo ra nội dung cho nhiều lĩnh vực, bao gồm cả các ứng dụng AI Nguồn Mở. **Xem thêm:** Loạt bài về AI và AI Nguồn Mở: Công cụ AI Nguồn Mở; Dự án AI Nguồn Mở; LLM Nguồn Mở; Kỹ thuật lời nhắc;

Một vài ví dụ:

- Sử dụng Google Gemini làm việc với đầu ra văn bản, hình ảnh
- Sử dụng Meta AI làm việc với đầu ra văn bản, hình ảnh, video
- Sử dụng Suno AI làm việc với đầu ra âm thanh, nhạc

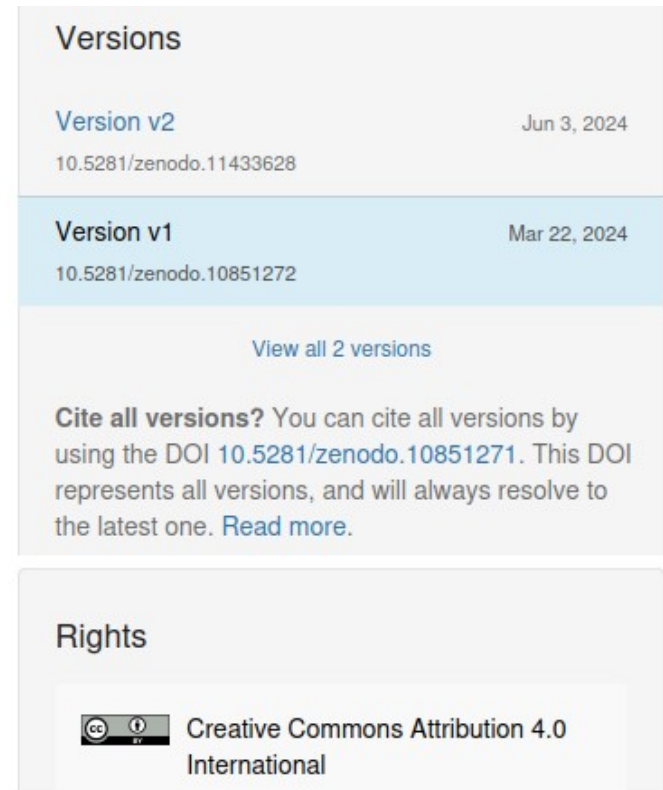

Ví dụ ghi công: “Tài nguyên Giáo dục Mở trong thư viện” của Nguyễn Văn A được cấp giấy phép CC BY 4.0, ngoại trừ những nơi có ghi chú hoặc nội dung tương tự như “Tất cả hình ảnh đều do Meta AI tạo ra và thuộc phạm vi công cộng thông qua CC0”.

Sư phạm được TNGDM xúc tác

Công cụ nào giúp khởi đầu việc thực hành Sư phạm được TNGDM xúc tác?

- Kho tiêu chuẩn quốc tế nào là nơi các giảng viên có thể miễn phí tải lên các TNGDM của mình? **Zenodo** là một trong số đó. Zenodo cũng là trang được **NASA gợi ý** phải biết để có được **kỹ năng cốt lõi của Khoa học Mở**.
- Trang web miễn phí nào có thể giúp phân quyền và trao quyền cho các giảng viên và sinh viên để đăng/sửa/xóa/xem bài viết của mình và của những người khác, cũng như để nhận xét/bình luận về các bài đăng của giảng viên và các bạn cùng học khi được phép? **Blogger** là một trong số đó.
- Còn có thể có **các bộ ứng dụng khác** giúp thực hành sư phạm được TNGDM xúc tác!

Versions

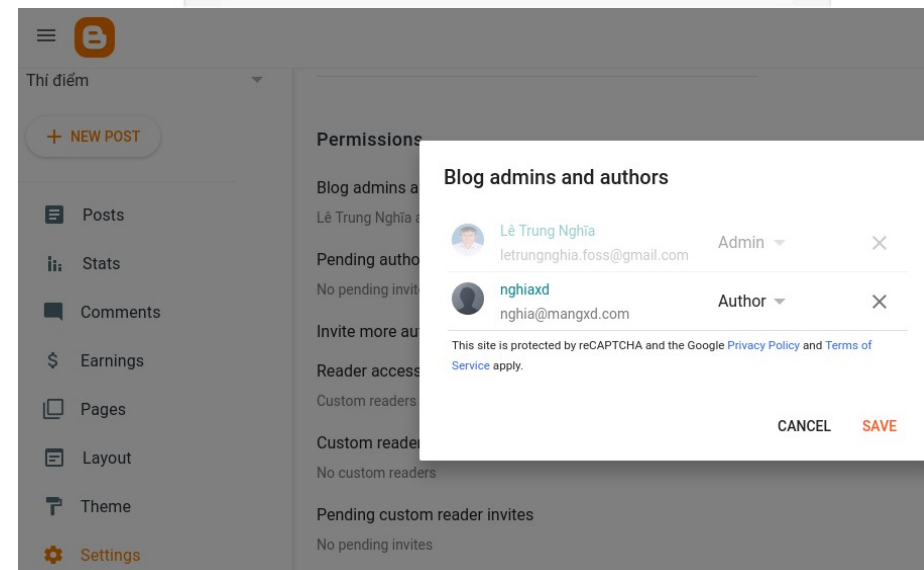
Version	Date
Version v2	Jun 3, 2024
Version v1	Mar 22, 2024

[View all 2 versions](#)

Cite all versions? You can cite all versions by using the DOI [10.5281/zenodo.10851271](https://doi.org/10.5281/zenodo.10851271). This DOI represents all versions, and will always resolve to the latest one. [Read more.](#)

Rights

 Creative Commons Attribution 4.0 International

Thị điểm

[+ NEW POST](#)

Permissions

Blog admins and authors

Name	Email	Role	Action
Lê Trung Nghĩa	letrungnghia.foss@gmail.com	Admin	×
nghiaxd	nghia@mangxd.com	Author	×

No pending invites

Invite more authors

Reader access

Custom readers

Custom reader invites

No custom readers

Pending custom reader invites

No pending invites

[CANCEL](#) [SAVE](#)

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -10

Thực hành với Zenodo

- **Tới:** <https://zenodo.org/>. **Để tạo tài khoản:** Nhấn “**Sign Up**”, điền thông tin cần thiết.
- Nhấn “**My Dashedboard**” để làm việc với Bảng điều khiển của bạn.
- Nhấn “**New Upload**” để **tải lên** tệp của bạn rồi sau đó xem, sửa, lọc, tìm kiếm, sắp xếp... tệp đó.

The screenshot shows the Zenodo sign-up page. On the left, there's a blue sidebar with the text 'Citeable. Discoverable', 'Uploads get a Digital Object Identifier (DOI) to make them easily and uniquely citeable.', 'Communities', 'Accept or reject uploads to your own community (e.g workshops, EU projects, institutions or entire disciplines).', 'Trusted Research Data Management', and 'Built on top of CERN's expertise in managing 100s of petabytes of research data from the Large Hadron Collider.' On the right, there's a white sign-up form with buttons for 'Sign up with GitHub', 'Sign up with ORCID', and 'Sign up with OpenAIRE'. Below these is a section separated by '— OR —' with input fields for 'Username', 'Full name', 'Affiliations', 'Email Address' (with a note 'Please use an institutional email address'), and 'Password'. At the bottom right is a large orange 'Sign up' button.

The screenshot shows the Zenodo user dashboard for 'Lê Trung Nghĩa'. The top navigation bar includes 'zenodo', a search bar, 'Communities', 'My dashboard', and a user profile dropdown. The main content area has tabs for 'Uploads', 'Communities', and 'Requests'. Under 'Uploads', there's a search bar, a 'Sort by' dropdown set to 'Newest', and a list of uploads. The first upload is titled 'Phong trào Bình dân học vụ số: Mục tiêu, đối tượng, nội dung, nguồn lực, phương thức tổ chức thực hiện' by 'Nghĩa, Lê Trung'. It has a status of 'Open' and was uploaded on 'December 18, 2024'. There are buttons for 'View' and 'Edit' next to the upload.

- Bảng điều khiển “**My Dashedboard**” là màn hình làm việc của riêng bạn như người **quản trị Admin**.

Thực hành với Zenodo

- Tải lên tệp được cấp giấy phép **CC BY** hoặc **CC BY-SA** lên Zenodo;
- Làm việc với **chỉ phần Thông tin cơ bản (Basic Information)** như: Gắn DOI cho tệp; **Biết phân biệt** giữa DOI khái niệm (Concept) và DOI phiên bản (Version); Điền các thông tin cần thiết - **Dấu * chỉ trường bắt buộc phải có thông tin.**
- Điền xong thông tin, chọn “**Public**” ở mục “**Visibility**” rồi nhấn “**Save draft**” để xem còn lỗi gì không, nếu không còn lỗi, nhấn “**Publish**” để xuất bản

The screenshot displays the Zenodo upload interface. At the top, the 'Files' tab is selected, showing storage availability: '0 out of 100 files' and '0 bytes out of 50.00 GB'. Below this is a dashed box for file uploads with the text 'Drag and drop files' and an 'Upload files' button. A warning message states: 'File addition, removal or modification are not allowed after you have published your upload.' The 'Basic information' section is expanded, showing the 'Digital Object Identifier' field. A question asks 'Do you already have a DOI for this upload?' with two options: 'Yes, I already have one' (unselected) and 'No, I need one' (selected). Below this are buttons for 'Copy/paste your existing DOI' and 'Get a DOI now!'. The 'Draft' section shows buttons for 'Save draft', 'Preview', 'Publish' (highlighted in green), and 'Share'. The 'Visibility' section is set to 'Files only' with 'Public' selected over 'Restricted'. A green box at the bottom indicates 'Public: The record and files are publicly accessible.'

- Cùng một địa chỉ DOI của tệp trên Zenodo, chỉ người có tài khoản mới có quyền sửa, tải lên phiên bản mới; còn **người dùng thông thường chỉ có quyền xem.**

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -12

Thực hành với Google Blogger

- **Yêu cầu có tài khoản Google, ví dụ như Google Mail.**
- Đi tới trang: <https://www.blogger.com/>. Nhấn nút **“Create your blog”** để tạo Blog.
- Nếu có hơn 1 Blog, hãy mở Combo liệt kê các Blog, nhấn **“New Blog”** ở dưới cùng.
- **Chọn tài khoản Google của bạn.** Nếu chưa có, hãy tạo mới. Gõ mật khẩu để đăng nhập. Google sẽ hỏi bạn để bổ sung thông tin tài khoản. Có thể chọn để làm sau.
- Chọn tiêu đề Blog, nó sẽ hiển thị ở trên cùng blog của bạn. Ví dụ: **Sư phạm được TNGDM xúc tác**. Nhấn **“Next”**.
- Chọn URL cho Blog. **Không dấu cách, không dấu tiếng Việt**, không trùng với URL nào đã có trước đó. URL đầy đủ: **SuPhamMo-LTN.blogspot.com**. Nhấn **“Save”**.
- **Xác nhận tên của bạn trên mỗi bài viết.** Nên ghi họ tên của bạn rồi nhấn **“Finish”**. Blog của bạn được tạo ra!

Choose a name for your blog

This is the title that will be displayed at the top of your Blog.

Title

Sư phạm được TNGDM xúc tác

26 / 100

CANCEL NEXT

This site is protected by reCAPTCHA and the Google [Privacy Policy](#) and [Terms of Service](#) apply.

Choose a URL for your blog

This web address is how people will find your blog online

Address

SuPhamMo-LTN .blogspot.com

This blog address is available.

PREV CANCEL SAVE

This site is protected by reCAPTCHA and the Google [Privacy Policy](#) and [Terms of Service](#) apply.

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -13

Viết bài & làm việc với bài viết trên Blog

- Chọn Blog bạn muốn viết bài rồi nhấn “**+New Post**” để mở trình soạn thảo của Blog
- Soạn tài liệu. Tạo và gắn nhãn cho tài liệu để dễ tìm ra. Nhấn “**Publish**” để xuất bản, rồi nhấn “**Confirm**” sau đó để khẳng định việc xuất bản.

←

Dùng công cụ (Insert or Edit Link) để chèn vào hoặc sửa đường liên kết

Title
TẠO LẬP VÀ LÀM VIỆC VỚI BLOG TRÊN GOOGLE BLOGGER

Paragraph | B | I | U | A | | | | | |

Đặt vấn đề: Để triển khai Sự phạm được Tài nguyên Giáo dục Mở (TNGDM) xúc tác, mọi giảng viên có thể cần một trang web miễn phí, để thiết lập cài đặt, để đăng bài viết được cấp phép mở ở dạng TNGDM theo các chủ đề nhất định với chủ ý để trao quyền cho các sinh viên của mình nhận xét/bình luận về các bài viết theo các chủ đề đó, cũng như để trao quyền cho các sinh viên của mình cùng đăng bài nhằm trao đổi, tranh luận với nhau và với giảng viên về các bài viết theo các chủ đề đó. Blogger có thể giúp tạo ra một trang web như vậy!

Post settings
Labels
Edu, OER
legal
OpenAccess
OpenData

Preview Publish

- Màn hình **MANAGE (QUẢN LÝ)** hiện ra, liệt kê các bài viết trên Blog theo từng dòng.

≡

Search posts

Thí điểm

All (31)

Có thể Quay lại bản nháp để sửa hoặc Gắn nhãn/Xóa/Xem bài ở màn hình này!

TẠO LẬP VÀ LÀM VIỆC VỚI BLOG TRÊN GOOGLE BLOGGER
Published • Jan 7

Revert to draft 0 0

Posts

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -14

Kiểm soát việc đăng nhận xét/bình luận trên Blog

- Đăng nhập vào Blog rồi nhấn “**Settings**” rồi trượt xuống phần “**Comments**”
- Nhấn “Comment Location”, chọn “**Full page**”, rồi nhấn “Save”
- Nhấn “**Who can comment?**”, chọn “**Only members of this blog**”, rồi nhấn “**Save**”
- Các lựa chọn còn lại có thể giữ nguyên không thay đổi.

Quan trọng: Chỉ có các thành viên của blog này (**Only members of this blog**) mới có thể nhận xét và/hoặc bình luận được!

Ngụ ý: Chỉ các sinh viên được giảng viên mời mới có quyền để đăng bài hoặc nhận xét và/hoặc bình luận được!

Thí điểm

+ NEW POST

Posts

Stats

Comments

Earnings

Pages

Layout

Theme

Settings

Comments

Comment location

Full page

Who can comment?

Only members of this blog

Comment moderation

Never

For posts older than

14 days

Email moderation requests to

Reader comment captcha

Show word verification for readers who comment

Comment form message

Cảm ơn bạn đã góp ý!

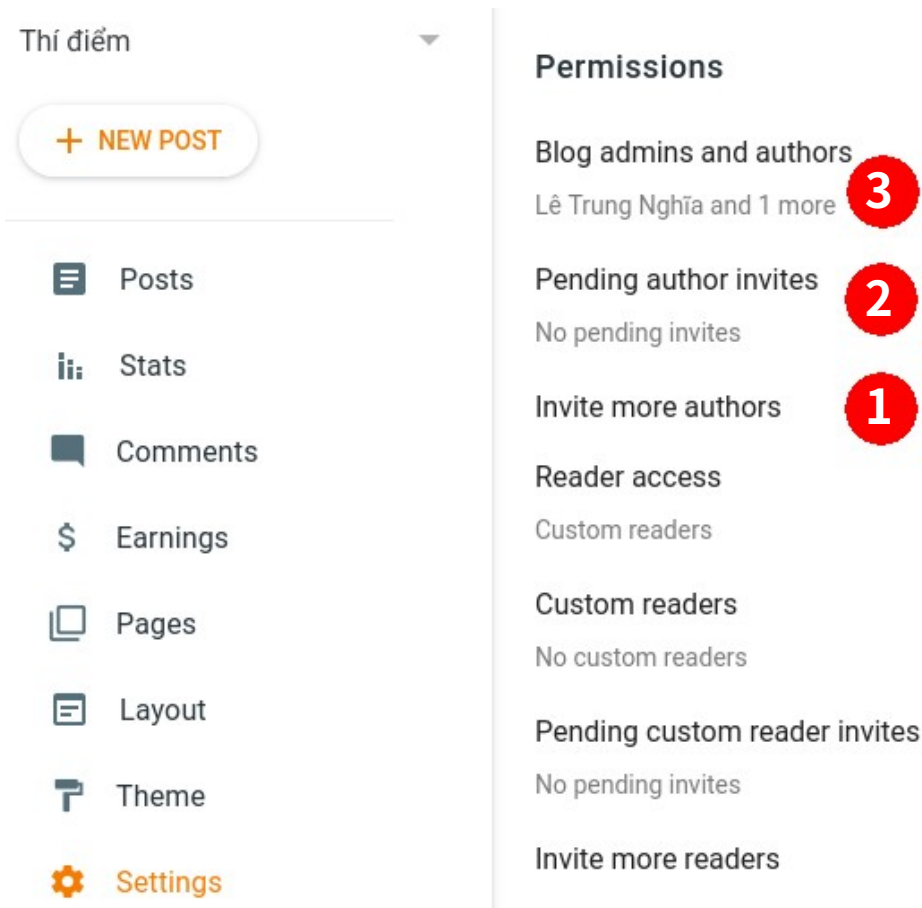

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -15

Kiểm soát việc truy cập Blog

- Đăng nhập vào Blog rồi nhấn “**Settings**” rồi trượt xuống phần “**Permissions**”
- Nhấn “**Invite more authors**”. Gõ vào địa chỉ thư điện tử người bạn muốn mời, ví dụ: nghia@mangxd.com, rồi nhấn “**Send**” để gửi đi lời mời của bạn.
- Nếu người được mời chấp nhận, bạn sẽ thấy ở phần “**Blog admins and authors**”, nếu không, bạn sẽ chỉ thấy ở phần “**Pending author invites**”
- **Người được mời (nghia@mangxd.com):** Thí điểm
Nhận được lời mời qua thư điện tử. Nhấn “**Accept invitation**”. Ở màn hình tiếp theo có thông báo “**You have been invited to contribute to a blog**”, nhấn “**Sign in**” để đăng nhập vào Blog được mời. Khi này: (1) Người được mời sẽ nhìn thấy Blog này trong danh sách Blog của mình; còn (2) Người mời sẽ nhìn thấy địa chỉ email của người được mời ở mục “**Blog admins and authors**”;

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -16

Tác giả được mời đăng bài và nhận xét trên Blog được mời

- Sau khi chấp nhận lời mời và đăng nhập vào Blog được mời, Người được mời có thể viết & đăng bài và/hoặc nhận xét bất kỳ bài đăng/nhận xét nào trên Blog được mời!

Khác biệt về quyền giữa Admin và Author

Admin có toàn quyền đối với tất cả các bài đăng/nhận xét của bất kỳ ai, kể cả của (các) Authors

Author chỉ có toàn quyền đối với tất cả các bài đăng/nhận xét của chính mình, và có quyền nhận xét/xem bài đăng/nhận xét của Admin và các Authors khác.

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -17

Quyền của các đối tượng khác nhau trong Blogspot khi chọn “Only members of this blog” trong “Who can comment?”

1. **Admin** đăng bài

- Chỉ Admin xóa được bài; Author không thể xóa bài
- Admin có quyền trả lời và xóa bình luận của mình và của cả Author
- Author có quyền trả lời và xóa bình luận của mình
- Author có quyền trả lời nhưng không có quyền xóa bình luận của Admin.

2. **Author** đăng bài

- Admin/Author có thể xóa bài
- Admin có thể xóa bình luận của Author, gồm xóa vĩnh viễn bình luận phụ.
- Author có thể xóa bình luận của Admin, gồm xóa vĩnh viễn bình luận phụ.

3. **Custom Readers (Khi được Admin mời)**: Chỉ xem/đọc, không bình luận được.

4. **Người ngoài**: Không có quyền xem nội dung Blog này.

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -18

Hình thức trang Blog

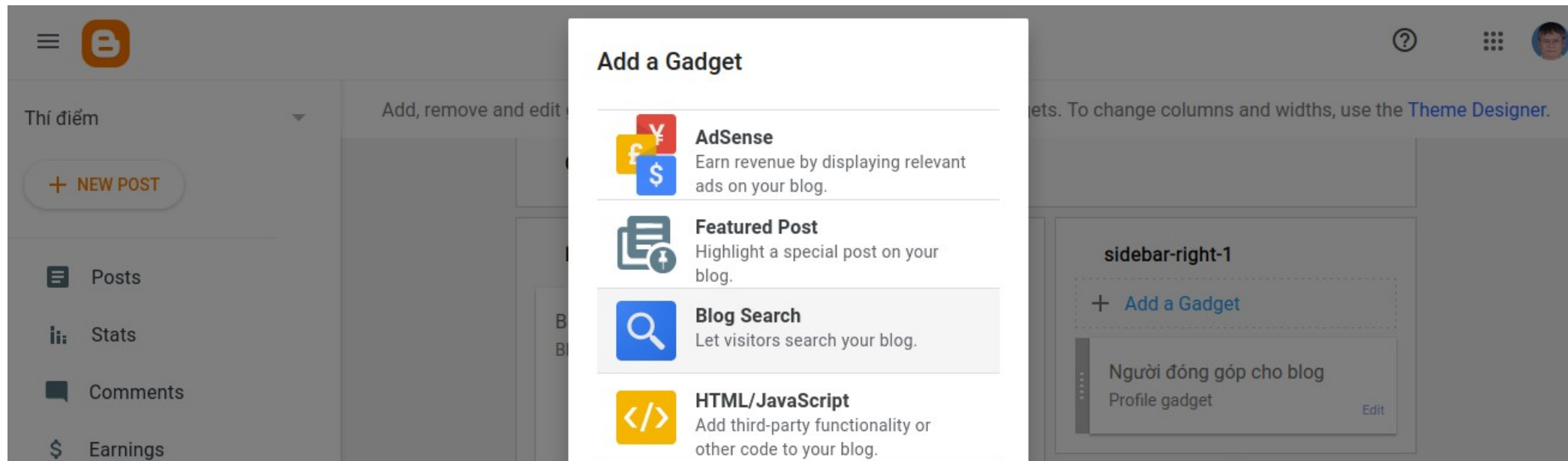
- Để thay đổi: (1) Đăng nhập vào Blog; (2) Chọn “**Theme**”; (3) Chọn mẫu trang sẵn có bạn muốn; (4) Nhấn “**Preview**”/”**Customize**”/”**Apply**”.
- **Lưu ý:** Có vô số cách để thay đổi hình thức hiển thị trang Blog theo ý của bạn!

Thay đổi bố cục trang Blog

- Để thay đổi: (1) Đăng nhập vào Blog; (2) Chọn “**Layout**”; (2) Kéo/thả các đối tượng.

Thêm tiện ích (Gadgets) để quản lý thông tin trên trang Blog

- Sau khi đã chọn “Layout”, nhấn link “**Gadget**” để chọn một trong số gần 30 Gadget.
Ví dụ: chọn Gadget “**Blog Search**” để giúp khách viếng thăm tìm kiếm trên Blog.

Thực hành khai thác và tạo lập TNGDM -19

Bài tập trên lớp

Mỗi học viên chuẩn bị trước 1 Slide bài giảng với giấy phép CC BY hoặc CC BY-SA

1. Tải Slide lên Zenodo, chia sẻ liên kết DOI của bài đăng về Slide đó cho tất cả lớp
2. Tạo bài viết trên trang Blog có đường liên kết tới DOI của bài đăng cùng với Slide trên Zenodo ở mục 1 ở trên; Gửi lời mời cho giảng viên để có thể nhận xét/viết bài mới trên Blog, bao gồm cả việc nhận xét cho bài đăng cùng Slide nêu trên.

Chuẩn bị ở nhà trước khi tới lớp

1. Một tệp trình chiếu Slide bài giảng với giấy phép CC BY hoặc CC BY-SA
2. Gửi một thư điện tử cho chính mình có đính kèm tệp trình chiếu Slide bài giảng đó hoặc gửi tệp trình chiếu Slide bài giảng đó vào '**My Documents**' trên Zalo.

CẢM ƠN!

HỎI & ĐÁP

**LÊ TRUNG NGHĨA
VIỆN NGHIÊN CỨU, ĐÀO TẠO VÀ PHÁT TRIỂN
TÀI NGUYÊN GIÁO DỤC MỞ,
HIỆP HỘI CÁC TRƯỜNG ĐẠI HỌC CAO ĐẲNG VIỆT NAM**

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0007-7683-7703>

Email: letrungnghia.foss@gmail.com; nghialt@inoer.vn